

## BESLISSING RICHTLIJNEN MILIEUEFFECTRAPPORTAGE INGEVOLGE ARTIKEL 7.15 WM

### Startnotitie

Op 30 januari 2007 is de startnotitie, zoals bedoeld in artikel 7.12, lid 1 van de Wet milieubeheer, ingekomen van P.M.C. van den Schoor en C. van den Schoor-Soers, Roeven 6a, 6031 RN te Nederweert ter voorbereiding van de milieueffectrapportage voor het oprichten van een nieuwe stal voor een pluimveehouderij, gelegen op het perceel kadastraal bekend gemeente Nederweert, sectie M, nummers 1715 en 1716, plaatselijk bekend **Eindhovensebaan 2A** in Nederweert.

Het voornemen omvat het slopen van een bestaande stal en het veranderen van de veebezetting van en pluimveehouderij waarvoor een milieuvergunning is verleend voor 12.500 opfokhennen in grondhuisvesting en 50.086 opfokhennen in volièrehuisvesting met mestbandbeluchting en nieuwbouw van een stal zodat een pluimveehouderij ontstaat met 6.250 opfokhennen in grondhuisvesting, 52.000 opfokhennen in volièrehuisvesting met mestbandbeluchting en 100.000 opfokhennen in volièrehuisvesting met intensieve mestbandbeluchting.

De startnotitie voldoet aan het gestelde in de Regeling startnotitie milieueffectrapportage (Regeling d.d. 4 november 1993, nr. DGM/EIM/MBB/09993003 (Stcrt.229)).

### Vergunningsituatie

Voor het bedrijf is op 31 augustus 2000 een nieuwe, de gehele inrichting omvattende, vergunning ingevolge artikel 8.4, lid 1 van de Wet milieubeheer verleend. Op 29 oktober 2002 is een veranderingsvergunning ingevolge artikel 8.1, lid 1 onder b van de Wet milieubeheer verleend. De vergunde situatie heeft betrekking op de volgende veebezetting.

| Dieren per categorie                         | Aantal Dieren | Dieren per mve* | Mve totaal | OU <sub>E</sub> per dier** | OU <sub>E</sub> totaal | NH <sub>3</sub> Factor*** | NH <sub>3</sub> Totaal |
|----------------------------------------------|---------------|-----------------|------------|----------------------------|------------------------|---------------------------|------------------------|
| Opfokhennen en –hanen legrassen <sup>1</sup> | 12.500        | 127,8           | 97,8       | 0,18                       | 2.250,0                | 0,17                      | 2.125,0                |
| Opfokhennen en –hanen legrassen <sup>2</sup> | 50.086        | 127,8           | 391,9      | 0,18                       | 9.015,5                | 0,05                      | 2.504,3                |
| Totaal                                       |               |                 | 489,7      |                            | 11.265,5               |                           | 4.629,3                |

1. Grondhuisvesting
2. Volièrehuisvesting, minimaal 50% van de leefruimte is rooster in minimaal twee etages met daaronder een mestband die minimaal een maal per week wordt afgedraaid.

\* Mestvarkeneenheden; omrekeningsfactor volgens bijlage 1 van de Regeling stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden.

\*\* Odour units; omrekeningsfactor volgens bijlage 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij.

\*\*\* Ammoniakemissie; omrekeningsfactor volgens Bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij.

## Milieueffectrapportage

Op grond van artikel 7.12 van de Wet milieubeheer kunnen activiteiten worden aangewezen waarvoor ter voorbereiding van besluiten ten aanzien van deze activiteiten een milieueffectrapportage moet worden gemaakt. In categorie 14 van onderdeel C van het Besluit milieueffectrapportage 1994 geldt bij het oprichten van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van 60.000 of meer plaatsen voor hennen een verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapportage.

Het voornemen heeft betrekking op het bouwen van een nieuwe stal met een capaciteit van tenminste 100.000 opfokhennen en –hanen van legrassen jonger dan 18 weken. Er moet daarom een milieueffectrapportage worden gemaakt ter voorbereiding van de milieuvergunning, die voor de inrichting moet worden aangevraagd.

De gewenste situatie heeft betrekking op de volgende veebezetting.

| Dieren per categorie                         | Aantal Dieren | Dieren per mve* | Mve totaal | OU <sub>E</sub> per dier | OU <sub>E</sub> totaal | NH <sub>3</sub> Factor*** | NH <sub>3</sub> Totaal |
|----------------------------------------------|---------------|-----------------|------------|--------------------------|------------------------|---------------------------|------------------------|
| Opfokhennen en –hanen legrassen <sup>1</sup> | 6.250         | 127,8           | 48,9       | 0,18                     | 1.125,0                | 0,17                      | 1.062,5                |
| Opfokhennen en –hanen legrassen <sup>2</sup> | 52.000        | 127,8           | 406,9      | 0,18                     | 9.360,0                | 0,03                      | 1.560,0                |
| Opfokhennen en –hanen legrassen <sup>3</sup> | 100.000       | 127,8           | 782,5      | 0,18                     | 18.000,0               | 0,02                      | 2000,0                 |
| Totaal                                       |               |                 | 1.238,3    |                          | 28.485,0               |                           | 4.622,5                |

1. Grondhuisvesting
2. Volièrehuisvesting, 45-55% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met 0,1 m<sup>3</sup>/dier/uur beluchting, die minimaal twee maal per week wordt afgedraaid.
3. Volièrehuisvesting, 55-60% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband met 0,4 m<sup>3</sup>/dier/uur beluchting, die minimaal twee maal per week wordt afgedraaid.

\* Mestvarkeneenheden; omrekeningsfactor volgens bijlage 1 van de Regeling stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden.

\*\* Odour units; omrekeningsfactor volgens bijlage 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij.

\*\*\* Ammoniakemissie; omrekeningsfactor volgens Bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij.

Een milieueffectrapportage dient te voldoen aan het gestelde in artikel 7.10, lid 1 van de Wet milieubeheer. De inhoud van de milieueffectrapportage moet daarom tenminste de volgende informatie bevatten.

- a. een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c. een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;

- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de ingevolge onderdeel d. beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g. een overzicht van de leemten in de onder d. en e. bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- h. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

### **Procedure**

De startnotitie is op 8 februari 2007 bekend gemaakt. Door ter inzage legging van 9 februari tot 23 maart 2007 is eenieder, overeenkomstig artikel 7.14, lid 4 van de Wet milieubeheer, in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te brengen ten aanzien van de richtlijnen.

Naar aanleiding van de bekendmaking zijn geen reacties ingekomen.

De startnotitie is op 8 februari 2007 toegezonden aan de Commissie voor milieueffectrapportage en overige adviseurs. Op 17 april 2007 is een advies voor de richtlijnen voor het milieueffectrapport ontvangen van de Commissie milieueffectrapportage. Het advies van de Commissie milieueffectrapportage betreft het volgende.

### **Algemeen**

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te kunnen wegen.

### **Probleemstelling en doel**

Beschrijf het voornemen, met name de uitbreiding van de bestaande volièrestal, nauwkeurig in het MER. De startnotitie is op dit punt niet voldoende duidelijk. De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 3 van de startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER.

### **Wet- en regelgeving**

De startnotitie geeft in de beschrijving van de milieueffecten (hoofdstuk 5) en van de ruimtelijke ordening (hoofdstuk 7) al informatie over het beleidskader en relevante wet- en regelgeving. In het MER moet dit separaat worden uitgewerkt. Hierbij moet minimaal worden meegenomen:

- de voorziene veranderingen in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en
- de bij de Wav behorende regelingen;
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de bijbehorende regelingen;
- het Besluit luchtkwaliteit 2005;
- de 'IPPC'-omgevingstoets op basis van een verspreidingsmodel. Ga ook in op de BREF voor intensieve veehouderijen.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van wet- en regelgeving die relevant is voor de uitwerking van het voornemen, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

### **Plan-MER en besluit-MER**

De huidige bestemming van het perceel waarop het bedrijf is gevestigd, is "agrarisch gebied". Voor de nieuwbouw aan de voorzijde van het perceel is een vergroting van het agrarisch bouwblok nodig. In de startnotitie wordt aangegeven dat hiervoor naar verwachting een procedure ex art. 11 WRO gevolgd zal worden. Deze bestemmingsplanwijziging is plan-m.e.r.-plichtig, op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zoals dat geldt sinds 28 september 2006. De Commissie adviseert bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop de besluit-m.e.r.- en plan-m.e.r.-procedure worden uitgevoerd. De Commissie adviseert het besluit-MER en plan-MER zo mogelijk met elkaar te combineren, aangezien de inhoudelijke vereisten vrijwel gelijk zijn.

### **Beschrijving van de activiteit**

De voorgenomen activiteit moet in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen heeft voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving. Geef hierbij ook herkenbaar en overzichtelijk kaartmateriaal, waarin onder andere kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten worden aangegeven. Geef ook helder de afstanden hiervan tot het bedrijf aan. Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven.

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van de voorgenomen activiteit op te nemen. Besteed daarbij tevens aandacht aan de plaatsing en hoogte van de emissiepunten. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem.

Het voornemen zal naar verwachting van de initiatiefnemer eind 2007/ begin 2008 gerealiseerd zijn. Ter ondersteuning van de helderheid van de procedure dient in het MER een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

### **Referentiesituatie**

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken kunnen worden met de milieueffecten van de huidige activiteit. Beschrijf daarom de milieueffecten van de huidige bedrijfsvoering in het MER. Geef hierbij aan wat de omvang van het huidige bedrijf is, onder andere wat betreft de feitelijke dierbezetting. De autonome ontwikkeling moet hierbij worden beschreven. Dit is de verwachte toekomstige ontwikkeling die plaatsvindt wanneer het voornemen niet gerealiseerd wordt.

### **Alternatieven**

De startnotitie beschrijft alternatieven voor huisvesting en alternatieven voor huisvesting van de nieuwe stal. De toegevoegde waarde van het MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van de alternatieven ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een referentiesituatie. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. In het MER dient een beschouwing te worden opgenomen van de BBT, maar het MER kan hier niet toe worden beperkt. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Geef van de verschillende alternatieven het effect aan op zowel de ammoniak-, geur- en stofemissies. Besteed in het MER verder nog aandacht aan energiebesparing en gebruikmaking van duurzame energie.

### **MMA**

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de best bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de ammoniakuitstoot, van geur en van stof door het toepassen van:

- een chemische of biologische luchtwasser, in combinatie met het voliëresysteem;
- mogelijke aanpassing van de locatie van de (stank)emissiepunten.

Gezien het feit dat het voliëresysteem het meest diervriendelijke type systeem is, is het van belang om te kijken binnen dit systeem wat de meest milieuvriendelijke toepassing is. Geef een goede onderbouwing waarom gekozen wordt voor het MMA of het Voorkeursalternatief (VKA).

### **Milieugevolgen: algemene opmerkingen**

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende maatregelen en compenseerbaarheid;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij niet alleen om het optellen van verschillende milieueffecten van het bedrijf zelf, maar ook om het optellen van effecten van verschillende bedrijven in de omgeving;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Betrek bij de beschrijving van milieugevolgen de geldende wet- en regelgeving, maar beperk het MER hiertoe niet.

### **Ammoniakemissies en - deposities**

In het MER moet worden beschreven waar de voor verzuring gevoelige natuurgebieden liggen, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga daarbij in het bijzonder in op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Geef in het MER aan wat de instandhoudingdoelstellingen van de beschermde natuurgebieden zijn en of de alternatieven effect hebben op deze doelstellingen. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie, naast de gegevens van de milieufederatie Limburg, ook de gegevens van het RIVM;
- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven.

### **Geurhinder**

Beschrijf in het MER de geurhinder van gevoelige objecten in odour units volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Volgens de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is een omgevingstoets niet nodig voor de individuele geurbeoordeling van een milieuvergunningaanvraag. Betrek bij de vaststelling van de geurhinder ook de andere veehouderijbedrijven in de omgeving van de aanwezige en geplande geurgevoelige objecten de burgerwoningen ten westen en noordoosten van de nieuwe inrichting.

### **Fijn stof**

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van de nieuwe locatie van het bedrijf uitgaande van de berekende concentratiekaarten van het Milieu- Natuurplanbureau;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM10) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende bij de grens van de inrichting;
- en de maatregelen om de stofemissies te reduceren.

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreven zullen worden, de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de respectievelijke alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005). Geef in het MER daartoe aan:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

Een modelberekening is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

## **Geluid**

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
  - een representatieve bedrijfssituatie;
  - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden en lossen van hennen);
  - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen.
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf welke transporten worden verwacht. Beschrijf de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, zowel voor een representatieve bedrijfssituatie inclusief aan- en afvoer als bij incidentele bedrijfssituaties zoals afvoer van dieren en mest. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen. Geef aan in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

## **Energie**

Geef in het MER de energiehuishouding voor de alternatieven weer, onder andere door het weergeven van het stroom- en gasverbruik per dier en de te nemen energiebesparende maatregelen.

## **Natuur, gebiedsbescherming**

Beschrijf de mogelijke invloed van de activiteit op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak bij de gebieden onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef de status van de gebieden aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving, afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

## **Natuur, soortenbescherming**

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

## **Landschap en Cultuurhistorie**

In de startnotitie wordt aangegeven dat het bedrijf gesitueerd is in een gebied met een hoge trefkans voor archeologische waarden. In het licht van de art. 11 WRO procedure hoeft volgens de initiatiefnemer geen archeologisch vooronderzoek uitgevoerd te worden, omdat het plangebied niet groter is dan 2.500 m<sup>2</sup>. In de startnotitie wordt gesteld dat op de locatie zelf en in de directe omgeving geen sprake is van objecten met cultuurhistorische waarden. Geef in het MER een onderbouwing voor deze uitspraak of neem in het MER een nauwkeurige beschrijving van de archeologische waarden en verwachtingswaarden volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, op, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische waarden voorkomen of beperkt zullen worden.

## **Vorm en presentatie**

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieuinformatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking

vergemakkelijkt. Voor de presentatie wordt verder aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden goed worden aangegeven.

### **Overwegingen**

De ingediende startnotitie voldoet grotendeels aan de bepalingen van artikel 7.10, lid van de Wet milieubeheer. De inhoud van de startnotitie kan daarom als basis dienen voor de op te stellen milieueffectrapportage.

Ten aanzien van de adviezen van de Commissie milieueffectrapportage overwegen wij het volgende.

- De adviezen dienen te worden opgenomen in de richtlijnen.
- De voorgenomen verandering en uitbreiding van de pluimveehouderij aan Eindhovensebaan 2a zal samenhangen met de beëindiging van een pluimveehouderij aan Roeven 6a. Voor zover noodzakelijk zullen de milieueffecten van beide veehouderijen moeten worden meegenomen in het MER.
- Het opstellen van een Plan-MER ten behoeve van de procedure ingevolge artikel 11 van de wet op de Ruimtelijke Ordening valt buiten de reikwijdte van deze procedure. Voor zover een Plan-MER noodzakelijk is zal gebruik worden gemaakt van de informatie in dit MER. Ook zal worden aangesloten bij het Plan-MER dat in het kader van het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied zal worden opgesteld.
- Ten aanzien van geurhinder merken wij op dat, in afwijking van hetgeen door de Commissie wordt aangegeven, de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) van toepassing kan zijn. Daarom achten wij het van belang dat toetsing van geurhinder wordt uitgevoerd volgens de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwon ontwikkelings- en verwevingsgebieden (Wsv) en de Wgv. Toetsing van de cumulatieve geurhinder is volgens de Wsv echter niet nodig, omdat de inrichting is gelegen in een verwevingsgebied zoals bedoeld in het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg.
- Op 1 mei 2007 is de Wet van 17 februari 2007 houdende wijziging van de Wet ammoniak en veehouderij van kracht geworden. Voor zover door de Commissie is verwezen naar te verwachten wijziging van de Wav wordt hiermee deze wijziging bedoeld. Hiernaar zullen wij daarom in ons besluit verwijzen.
- In afwijking van het door de Commissie gestelde onder "Geluid" zijn er geen inspraakreacties ingekomen naar aanleiding van het bekendmaken en publiceren van de startnotitie.
- Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

### **Beslissing**

Gelet op artikel 7.15, lid 1 van de Wet milieubeheer stellen wij de volgende richtlijnen vast voor de inhoud van de milieueffectrapportage ten behoeve van het uitbreiden van een pluimveehouderij van P.M.C. van den Schoor en C. van den Schoor-Soers aan de Eindhovensebaan 2a in Nederweert, kadastraal bekend gemeente Nederweert, sectie M, nummers 1715 en 1716.

1. De milieueffectrapportage dient ten minste de inhoud te bevatten van de startnotitie, gedateerd 10 januari 2007, ingekomen 30 januari 2007.
2. In afwijking van het hiervoor gestelde dient de hiervoor bedoelde informatie te worden aangevuld, dan wel te worden gewijzigd op de volgende onderdelen.

### *Vorm en presentatie*

Het MER moet helder en gestructureerd zijn zodat de milieuinformatie goed is terug te vinden. Voor de presentatie moet met het volgende rekening worden gehouden.

- het MER moet zo beknopt mogelijk worden gehouden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het MER moet zijn voorzien van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- in het MER moet recent kaartmateriaal worden gebruikt, topografische namen moeten goed leesbaar zijn weergegeven en een duidelijke legenda moet zijn toegevoegd.

### *Wet- en regelgeving*

De startnotitie geeft in de beschrijving van de milieueffecten (hoofdstuk 5) en van de ruimtelijke ordening (hoofdstuk 7) al informatie over het beleidskader en relevante wet- en regelgeving. In het MER moet dit separaat worden uitgewerkt. Hierbij moet minimaal worden meegenomen:

- Wet van 17 februari 2007 houdende wijziging van de Wet ammoniak en veehouderij en voorzienbare veranderingen in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de bij de Wav behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting'));
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de bijbehorende regelingen;
- het Besluit luchtkwaliteit 2005;
- de 'IPPC'-omgevingstoets op basis van een verspreidingsmodel. Ga ook in op de BREF voor intensieve veehouderijen.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van wet- en regelgeving die relevant is voor de uitwerking van het voornemen, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

### *Beschrijving van de activiteit*

De voorgenomen activiteit moet in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen heeft voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving. Geef hierbij ook herkenbaar en overzichtelijk kaartmateriaal, waarin onder andere kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten worden aangegeven. Geef ook helder de afstanden hiervan tot het bedrijf aan. Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven.

In het MER moet een eenduidige beschrijving van de voorgenomen activiteit worden opgenomen. Hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de volgende onderwerpen.

- De eventuele samenhang met en daaruit volgende (milieu)effecten van het beëindigen van de veehouderij aan Roeven 6a.
- De plaatsing en hoogte van de emissiepunten. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem.
- De beoogde fasering en planning.
- De investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven. Hiertoe kan gebruik worden gemaakt van een kosteneffectiviteitsberekening.

### *Referentiesituatie*

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken worden met de huidige milieubelasting op de projectlocatie. Beschrijf daarom de milieueffecten van de huidige bedrijfsvoering in het MER. Geef hierbij aan wat de omvang van het huidige bedrijf is, onder andere wat betreft de feitelijke dierbezetting. De autonome ontwikkeling moet hierbij worden beschreven. Dit is de verwachte toekomstige ontwikkeling die plaatsvindt wanneer het voornemen niet gerealiseerd wordt. (inclusief de locatie aan Roeven 6a). Dat wil zeggen dat tevens rekening dient te worden gehouden met de bedrijfsvoering na 30 oktober 2007, waarbij wordt voldaan aan de IPPC-regelgeving. Met betrekking tot de bestaande inrichting dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat dit gedeelte van de inrichting ook dient te voldoen aan de best beschikbare techniek zoals is omschreven in artikel 8.11 lid 3 Wet milieubeheer.

### *Alternatieven*

De startnotitie beschrijft alternatieven voor huisvesting en alternatieven voor huisvesting van de nieuwe stal. De toegevoegde waarde van het MER is gelegen in het geven van inzicht in de

milieuconsequenties van de alternatieven ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een referentiesituatie. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. In het MER dient een beschouwing te worden opgenomen van de BBT, maar het MER kan hier niet toe worden beperkt. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid. Geef van de verschillende alternatieven het effect aan op zowel de ammoniak-, geur- en stofemissies. Besteed in het MER verder nog aandacht aan energiebesparing en gebruikmaking van duurzame energie.

#### *MMA*

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de best bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA moet primair aandacht worden besteed aan maximale reductie van de ammoniakuitstoot, van geur en van stof door het toepassen van:

- een chemische of biologische luchtwasser, in combinatie met het voliëresysteem;
  - mogelijke aanpassing van de locatie van de (stank)emissiepunten.
- Gezien het feit dat het voliëresysteem het meest diervriendelijke type systeem is, is het van belang om te kijken binnen dit systeem wat de meest milieuvriendelijke toepassing is. Geef een goede onderbouwing waarom gekozen wordt voor het MMA of het Voorkeursalternatief (VKA).

#### *Milieugevolgen: algemene opmerkingen*

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende maatregelen en compenseerbaarheid (mitigerende maatregelen door bijvoorbeeld door landschappelijke inpassing, verminderen geluidemissie door inpandig laden en lossen of compenseren van verloren natuur door nieuw aan te leggen natuur);
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij niet alleen om het optellen van verschillende milieueffecten van het bedrijf zelf, maar ook om het optellen van effecten van verschillende bedrijven in de omgeving;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Betrek bij de beschrijving van milieugevolgen de geldende wet- en regelgeving, maar beperk het MER hiertoe niet.

#### *Ammoniakemissies en -deposities*

In het MER moet worden beschreven waar de voor verzuring gevoelige natuurgebieden liggen, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga daarbij in het bijzonder in op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden volgens de Wav en Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Geef in het MER aan wat de instandhoudingsdoelstellingen van de beschermde natuurgebieden zijn en of de alternatieven effect hebben op deze doelstellingen. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie, naast de gegevens van de milieufederatie Limburg, ook de gegevens van het RIVM;
- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven.

### *Geurhinder*

Beschrijf in het MER:

- de geurhinder van gevoelige objecten zowel volgens de systematiek van de Wsv als volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode, waarbij gebruik wordt gemaakt van een verspreidingsmodel.
- de geurhinder ten gevolge van de andere veehouderijbedrijven in de omgeving van de aanwezige en geplande geurgevoelige objecten de burgerwoningen ten westen en noordoosten van de nieuwe inrichting.

### *Fijn stof*

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van de nieuwe locatie van het bedrijf uitgaande van de berekende concentratiekaarten van het Milieu- Natuurplanbureau;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM10) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende bij de grens van de inrichting;
- en de maatregelen om de stofemissies te reduceren.

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreven zullen worden, de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de respectievelijke alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005).

Geef in het MER daartoe aan:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

De berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

### *Geluid*

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
  - een representatieve bedrijfssituatie;
  - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden en lossen van hennen);
  - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen.
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf welke transporten worden verwacht. Beschrijf de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, zowel voor een representatieve bedrijfssituatie inclusief aan- en afvoer als bij incidentele bedrijfssituaties zoals afvoer van dieren en mest. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen. Geef aan in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

### *Energie*

Geef in het MER de energiehuishouding voor de alternatieven weer, onder andere door het weergeven van het stroom- en gasverbruik per dier en de te nemen energiebesparende maatregelen.

### *Gebiedsbescherming*

Beschrijf de mogelijke invloed van de activiteit op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak bij de gebieden onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef de status van de gebieden aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied

mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving, afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

#### *Soortenbescherming*

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen. Het is aan te bevelen om de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren.

#### *Landschap en Cultuurhistorie*

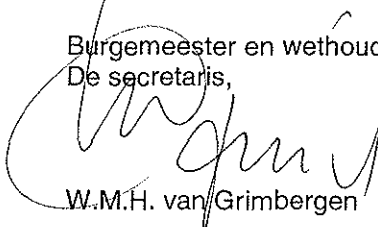
In de startnotitie wordt aangegeven dat het bedrijf gesitueerd is in een gebied met een hoge trefkans voor archeologische waarden. In het licht van de art. 11 WRO procedure hoeft volgens de initiatiefnemer geen archeologisch vooronderzoek uitgevoerd te worden, omdat het plangebied niet groter is dan 2.500 m<sup>2</sup>. In de startnotitie wordt gesteld dat op de locatie zelf en in de directe omgeving geen sprake is van objecten met cultuurhistorische waarden. Geef in het MER een onderbouwing voor deze uitspraak of neem in het MER een nauwkeurige beschrijving van de archeologische waarden en verwachtingswaarden volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, op, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische waarden voorkomen of beperkt zullen worden.

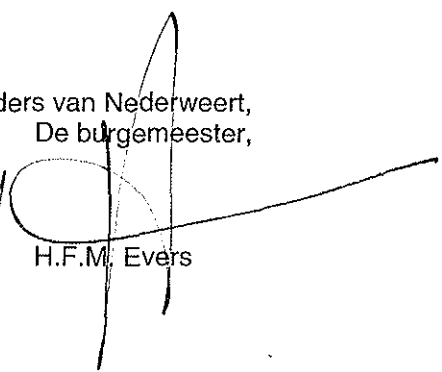
#### *Evaluatieprogramma*

Het verdient aanbeveling om in het MER reeds een aanzet tot een evaluatieprogramma voor onderzoek naar de milieugevolgen op te nemen.

Nederweert,  
22 mei 2007

Burgemeester en wethouders van Nederweert,  
De secretaris, De burgemeester,

  
W.M.H. van Grimbergen

  
H.F.M. Evers

